

DE VOLKS JURY 2

Silke Vandebroeck
& Laura Scheerlinck

Voor Lucas en Annick
Voor Mia, Balou, Joost, Lucie en Alma

‘Dit doen we NÓÓIT meer!’

— *Laura Scheerlinck en Silke Vandenbroeck bij het inleveren van het manuscript voor hun eerste boek van de volksjury op 13 april 2021.*

Coucou, hier zijn we weer!

Bedank onze razendsnelle traumaverwerking maar, want we hebben dan toch een tweede boek geschreven. En net zoals elk ander intelligent wezen hebben we uit onze fouten geleerd: we zijn op tijd begonnen aan onze research, hebben alle interviews maanden geleden afgerond en zijn deze inleiding niet aan het schrijven op de avond van onze deadline (en als jullie dat niet geloven, maken we jullie wel iets anders wijs).

All jokes aside: we hebben ervan genoten. We hebben opnieuw de kans gehad om een hoop interessante mensen te ondervragen over hun expertisegebied. We hebben bijgeleerd, we hebben gelachen en we zijn regelmatig van onze stoel gevallen van verbazing. Daarom gaat onze dank in de eerste plaats uit naar onze experts: Stefanie Meeuws en Gert-Jan Muys, Peter Berx, Guido De Dier, Timothy Durwael, Kris Goethals, Kasia Uzieblo, An Van den Broeck, Arne Roets, Sofie Claerhout, Fleur van der Houwen, Brigitte De Clercq, Ricardo Nieuwkamp, Felix, Liesbeth Indeherberge, Michelle, Helena Muselaers, Amélie Vandenberghé, Peter Verpoorten, Faroek Özgünes en Martin Van Steenbrugge.

Dank aan uitgeverij Borgerhoff & Lamberigts voor het vertrouwen, aan onze redacteur Julie en aan Paulien, Bente, Marie-Julie, Sofie en Jolien, die de interviews transcribeerden.

Dank ook aan onze familie en vrienden om ons af en toe vanachter de schrijftafel te trekken.

Bijzondere dank aan Annick en Lucas, Sabine en Erwin, Ann en Yvan, Sander en Thomas.

Tot slot een dikke merci aan onze lezers en luisteraars: dankzij jullie komen al onze dromen uit.

Laura en Silke

INHOUD

- 11 Dogs On Search over speurhonden
Verse placenta's zijn altijd welkom
- 21 Peter Berx over forensische entomologie
Binnen het uur kunnen er al aasvliegen op een lijk zitten
- 31 Guido De Dier over bloedpatroonanalyse
Van zodra ergens bloed wordt aangetroffen, is natuurlijk de vraag: gaat dit om een misdrijf?
- 41 Timothy Durwael over crime scene cleaning
Na vijf minuten was ik de lijkgeur al gewoon
- 53 Kris Goethals over necrofilie
Het kan je buurman zijn
- 61 Kasia Uzieblo over psychopathische kenmerken
Je kan er niet van genezen, maar je kan er wel mee leren omgaan
- 69 An Van den Broeck over iemand om het leven brengen
Ik heb niemand vermoord, ik heb iemand om het leven gebracht
- 77 Arne Roets over het omstandereffect
Hoe meer mensen aanwezig zijn, hoe meer je de verantwoordelijkheid kan spreiden
- 87 Sofie Claerhout over DNA
Met amper 3000 euro kunnen we de dader vinden
- 99 Fleur van der Houwen over forensische linguïstiek
Gifs en stickers kunnen het verschil maken
- 105 Brigitte De Clercq over het verhoren van kinderen
Het laatste wat we willen, is dat een kind getraumatiseerd de verhoorkamer uitstapt
- 121 Ricardo Nieuwkamp over alibi's
Slechts 2 procent van de onschuldigen heeft een geloofwaardig alibi
- 133 Felix over een moord in zijn familie
Het is een gapend gat in onze familiestamboom en dat kwetst
- 139 Liesbeth Indeherberge over haar juryplicht
Ik beslis mee over de toekomst van iemands leven
- 147 Michelle over hoe ze een moordpoging overleefde
Er moet altijd eerst iets kapot vooraleer men iets doet
- 153 Helena Muselaers over het gevangenisleven
We moeten ervoor zorgen dat elke gedetineerde de gevangenis beter buitenstapt dan binnenkomt
- 163 Amélie Vandenberghe over gepensioneerde moordenaars
Cipiers mogen geen rolstoelen van gedetineerden duwen
- 171 Peter Verpoorten over internering
Het blijft goedkoper om iemand in de gevangenis te stoppen dan de juiste zorg te voorzien
- 181 Faroek Özgünes over de samenwerking tussen media en justitie
Met mij praten lijkt veiliger
- 191 Martin Van Steenbrugge over van de radar verdwijnen
Het houdt je zeven dagen op zeven bezig, onderschat dat niet

DOGS ON SEARCH OVER SPEURHONDEN

VERSE PLACENTA'S ZIJN ALTIJD WELKOM

Een zondagochtend in maart. De zon schijnt en je kan de lente bijna ruiken, toch is het verraderlijk koud in de verlaten schuur waar ik me verschuil. Ik zit op mijn hurken achter grote balen stro. Mijn handen trillen – het is koud, maar ik ben ook verschrikkelijk zenuwachtig. Bij elke kleine beweging knakt het droge stro onder mijn voeten. Zouden ze het horen? Ik check voor de tiende keer of mijn gsm wel op stil staat; de berichtjes van Silke mogen mijn verstopplek niet verraden. In de verte hoor ik een belletje rinkelen. Daar zijn ze! Ik houd mijn adem in en zet me schrap: ik ga gevonden worden.

Enkele uren eerder parkeer ik mijn wagen aan de ingang van een houtzagerij in West-Vlaanderen. Ik word er verwelkomd door Stefanie Meeuws en Gert-Jan Muys, bestuurders van Dogs On Search vzw. En hoewel ze twee uiterst sympathieke mensen zijn, wordt mijn blik onmiddellijk een kleine meter naar beneden gezogen, want daar kwispelen Oddvara, Nookie, Lenka, Cody, Nona, Bowie, Zita, Nova Furry en Lola: de speurhonden. Stipt om 10 uur neemt Muys het woord. Hij overloopt de planning van de dag en stelt mij voor: 'Zoals jullie kunnen zien, is er een onbekend gezicht vandaag. Dit is Laura, zij komt mee een training volgen in het kader van onderzoeksjournalistiek.' Ik probeer niet in de lach te schieten. Hij heeft duidelijk nog nooit naar een aflevering van *de volksjury* geluisterd.

Dogs On Search vzw werd opgericht in januari 2017 door Muys en Meeuws. De twee leerden elkaar kennen bij een Nederlandse organisatie voor speurhonden: daar werden ze alle twee lid bij gebrek aan een Belgische vereniging. Na de geboorte van hun zoontje werd het onhoudbaar voor het koppel om elke veertien dagen naar Nederland te trekken om te trainen. Daarom beslisten ze om zelf een club op te richten in West-Vlaanderen. Ondertussen zijn er een tiental verenigingen verspreid over België, met wie Dogs On Search vzw af en toe samenwerkt voor grote zoekacties. Want dat is natuurlijk het beeld dat we allemaal voor ogen hebben wanneer we aan speurhonden denken: een groot bos, honderden speurders samen met hun honden op zoek naar een hopelijk nog levend slachtoffer. ‘Maar in de realiteit loopt het vaak anders’, vertelt Muys. ‘Er zijn meer zoekacties zonder een vondst dan met, en als er al iets wordt gevonden, betekent dat vaak niet veel goeds.’

Toen we voor het eerst contact opnamen met Dogs On Search vzw, vroegen we hen of zij een favoriete moordzaak met speurhonden in de hoofdrol hebben. Ze hadden er drie – *our kind of people* – maar de zaak van Catherine Seidel staat met stip op nummer één. Duidelijk!

We zijn in het Beierse dorpje Regendorf, en voor Andreas Bichel begint het jaar 1807 in mineur: hij wordt ontslagen omdat hij hooi steelt uit de schuur van zijn baas. Andreas moet snel aan ander werk raken, hij heeft namelijk een vrouw en kinderen te onderhouden. Aangezien ‘diefstal bij mijn vorige werkgever’ niet echt supergoed staat op een cv, beslist Andreas om – zonder loopbaanbegeleiding! – een carrièreswitch te maken naar freelance waarzegger. Via een magische spiegel zou hij in de toekomst van zijn klanten kunnen piepen. De nieuwe carrière van Andreas blijkt een schot in de roos. Het kleine dorp wordt overspoeld door mensen – voornamelijk jonge vrouwen – die hun toekomst willen laten voorspellen door de spiegel.

Zo ook Catherine Seidel. Wanneer ze in 1808 in Beieren op doorreis is en hoort over de magische spiegel van Andreas, maakt ze een afspraak bij de man. Om in haar toekomst te kunnen kijken, zegt Andreas, is het wel van levensbelang dat Catherine er piekfijn uitziet. Hij vraagt haar om zich op te kleden en voor de zekerheid nog wat extra jurken mee te nemen.

Enkele weken later arriveert Catherines zus in Regendorf, want Catherine is nooit aangekomen op haar bestemming. Als een echte detective trekt ze naar het dorp en reconstrueert er de laatste bekende momenten van haar zus. In het kleine dorpje hebben ze Catherine wel gezien, maar ze kunnen niet verder helpen: niemand weet waar ze gebleven is. Onze amateurspeurder geeft niet op: ze gaat van deur tot deur op zoek naar meer informatie. Haar bevraging levert in eerste instantie niet veel op, tot ze aanbelt bij de plaatselijke kleermaker. Hoewel hij beweert haar niet verder te kunnen helpen, ziet de *armchair detective* een bijzonder stukje stof op een van de paspoppen gespeld: voor de nieuwe vest in wording wordt de stof gebruikt van de jurk waarin Catherine verdween. Bingo! Maar net zoals in een spannende detectiveroman, is ook hier niets wat het lijkt. Onze hoofdverdachte meneer de kleermaker heeft geen idee dat hij een vest aan het naaien is met bewijsmateriaal! Hij kreeg de stof van de toekomstige eigenaar van de vest – die laatste wil absoluut dat zijn nieuwe tenue wordt gemaakt met het door hem aangeleverde materiaal. En wie bestelde deze *custom drip*? Onze waarzegger, Andreas Bicher!

De politie wordt erbij gehaald en die beslissen om Andreas eens goed op de rooster te leggen. Die valt – ondanks zijn magische spiegel – compleet uit de lucht. Ja, hij heeft de toekomst van Catherine voorspeld, maar die was bijzonder rooskleurig: Catherine zou vlak na de sessie haar prins op het witte paard ontmoeten en de twee zouden er vervolgens samen vandoor gaan om te trouwen. De speurders geloven er niet veel van en beslissen om over te gaan tot een huiszoeking. Met Catherines zus aan hun zijde duurt het niet lang voordat

ze iets vinden: in het bureau van Andreas herkent ze opnieuw enkele kledingstukken van haar zus.

Nu goed, er is jullie een hoofdstuk over speurhonden beloofd, hoog tijd om de ster van de show te introduceren. De politie is wel degelijk op de goede weg – ze hebben verschillende vrouwenjurken gevonden bij Andreas thuis – maar in een pre-DNA-tijdperk is het zijn woord tegen dat van Catherines zus: die jurken kunnen evengoed van mevrouw Bicher zijn. Zolang er geen rechtstreeks bewijs is (lees: een lijk), hebben de Beierse speurders niets tegen Andreas de waarzegger.

Net wanneer de agenten hun zoekactie afronden, begint een van de politiehonden luid te blaffen in de richting van de houtschuur op het domein. We schrijven hier bewust ‘politiehond’, want de viervoeters werden destijds door de ordediensten vooral ingezet als afschrikmiddel. Pas in de twintigste eeuw zal de mens inzien hoe nuttig de neus van een hond kan zijn. Dat deze Beierse speurhond avant la lettre begint te blaffen vanwege – *spoiler alert* – een lijkgeur, is dus geheel toevallig.

Want ja hoor, de politie stormt na het geblaf de schuur binnen en doet daar een gruwelijke ontdekking: in een berg stro vinden ze een versneden vrouwenlichaam en wat later graven ze een ander lichaam in stukken op. Een van de twee lichamen wordt door de zus geïdentificeerd als Catherine Seidel. Andreas wordt stante pede gearresteerd en in de gevangenis gesmeten. Wanneer hem later naar een motief voor de moorden wordt gevraagd, bekent hij dat hij gefascineerd was door de prachtige jurken van de dames en dat hij die koste wat het kost wilde bezitten. *Well that escalated quickly*, Andreas.

Was de moord op Catherine Seidel onopgelost gebleven zonder de politiehond? Moeilijk te zeggen, maar wat wel zeker is, is dat veel onopgeloste zaken wél worden opgelost met de hulp van deze dappere viervoeters. Al lopen de meeste zoekacties met speurhonden

een pak minder vlot dan in de zaak van Catherine Seidel. Want speurhond word je niet zomaar, merk ik al snel.

Dogs On Search vzw komt twee zondagen per maand samen om te trainen: één training is voorbehouden om te speuren naar levende slachtoffers, tijdens de andere zoeken de honden naar lijken. *Excuse me?*

‘Geen echte lijken natuurlijk’, lacht Meeuws. ‘Maar we werken wel met lijkgeur. Die kan je gewoon kopen op het internet, een doorrenkt stukje stof van 2 op 2 centimeter. Dat is een kostelijke affaire, dus wij pakken het anders aan. Onze vriezer zit gevuld met placenta’s. Onder andere de mijne, maar dankzij een samenwerking met een neonatale dienst hier in de buurt ontvangen we af en toe een verse placenta. Na een bevalling wordt die immers beschouwd als medisch afval. Afval dat voor ons van onschatbare waarde is. Als we zondag een “lijken training” hebben, ontdooi ik maandag een stukje dat ik laat rotten. Tegen het einde van de week hebben we dan een echte lijkgeur.’

Wetsdokter Werner Jacobs vertelde ons al in het eerste boek dat als je eenmaal lijkgeur hebt geroken, je die voor de rest van je leven zal herkennen. Dat beamen de baasjes en enkele seconden later hang ik zonder te twifelen met mijn neus boven een stukje rottende placenta. *Life goals*.

Eigenlijk zouden ze vandaag trainen met levende slachtoffers, maar speciaal voor de – ahum – onderzoeksjournalist wordt het een gecombineerde training. Het stukje placenta wordt in een koker gestoken en Meeuws trekt eropuit om een geschikte verstopplaats te vinden. Baasje Lien en speurhond Lenka maken zich klaar voor de speurtocht. Lenka is een Mechelse herder van 9 jaar. Lien zocht al een tijdje een uitdaging voor haar hond toen ze vijf jaar geleden bij Dogs On Search vzw terechtkwam. Lenka bleek een geknipte kandidaat om speurhond te worden. In principe kan elke hond worden

opgeleid tot speurhond, maar over het algemeen geldt: hoe langer de neus, hoe beter de reukzin. Ook de grootte is van belang, want per sessie kan je gemiddeld 20 à 40 minuten zoeken. Het is vanzelfsprekend dat een Duitse scheper in die 40 minuten een groter zoekgebied zal hebben afgesnuffeld dan pakweg een chihuahua.

Meeuws duikt weer op – zonder placenta – en Lien en Lenka beginnen te zoeken. Meteen is duidelijk dat de band tussen hond en baasje van groot belang is: Lien maakt Lenka los en vertelt haar wat ze precies moet zoeken. ‘Centa Lenka, waar is de Centa?’ Lenka sprint met haar neus in het gras meteen de juiste richting uit. Als een bezetene scant ze het hele zoekgebied af op zoek naar lijkgeur. ‘Ze elimineert al snel een paar richtingen, en dat is dankzij de wind’, vertelt Muys. ‘Wind en water beïnvloeden elke speuractie: beide duwen de gezochte geur in een bepaalde richting. Speurhonden leggen al snel de link en verkleinen dankzij de windrichting beetje per beetje hun zoekgebied.’ Ondertussen hollen we achter Lenka aan. Amper twee minuten na het startschot peutert de speurhond de placenta-koker uit een kapotte bloempot. Lijk gevonden! Lien loopt richting haar *trophy kid* en overlaadt haar met aandacht en complimentjes. Lenka blaft vrolijk terug. ‘Dat blaffen is erg belangrijk’, pikt Muys in. ‘Uiteraard doet Lenka er nu niemand kwaad mee met die koker te grijpen, maar als er een echt lijk ligt, is het niet de bedoeling dat onze speurhonden met een afgerukte arm komen pronken. In zo’n situatie moet de speurhond blaffen om zijn baasje te verwittigen dat hij iets heeft gevonden. Ook het uitgebreide belonen achteraf is nodig: zo associeert de hond de vondst met iets positiefs.’

Nu is het aan Nookie, de labrador-retriever van Meeuws. Ook zij vindt binnen enkele minuten de koker met lijkgeur. ‘Nookie heeft in dit geval een voordeel’, vertelt Muys. ‘Lenka zal tijdens haar vondst een stresshormoon hebben afgescheiden, waardoor Nookie als tweede sneller op het juiste spoor zit.’ Stresshormoon of niet, ik ben enorm onder de indruk van de snelheid waarmee de speurhonden de koker vinden. Zelf moet ik gemiddeld een kwartier in mijn koelkast

staren voor ik de pot mayonaise vind – die dan ook nog eens exact op de plek staat waar ik hem een dag eerder zelf heb neergepoot.

Ondertussen trainen de andere honden op levende slachtoffers. Een van de vrijwilligers zit verstopt in de enorme opslagloods van de houtzagerij. Het is aan de speurhond om die persoon zo snel mogelijk te vinden. Ik loop mee met Bowie, een airedaleterriër, en zijn baasje Bart. Wanneer Bart zich hurkt om Bowie los te maken, houd ik hem tegen. Moet Bowie eerst niet ruiken aan een kledingstuk van het slachtoffer? Of kijk ik te veel politieseries – dit is een retorische vraag – en truecrimedocumentaires? ‘Wat jij beschrijft, noemen we *mantrailing*. Dan gaat een hond op zoek naar een specifieke geur van een specifiek persoon. Wat wij hier trainen, is *airscenting*: onze speurhonden gaan op zoek naar een algemene geur van levende slachtoffers.’

Bowie is ondertussen gestart met snuffelen: hij loopt op kop en Bart en ik blijven achter hem. Zo beïnvloeden we zijn keuze van richting niet. Onder zijn jas heeft Bart het speeltje van Bowie gestoken. Straks, als Bowie het slachtoffer heeft gelokaliseerd en begint te blaffen, zal Bart het speeltje naar het slachtoffer gooien. Zo associeert de speurhond opnieuw zijn vondst met iets positiefs. Ik zie Mathilde, het slachtoffer, zitten boven op een stapel palletten. Bowie loopt met zijn neus tegen de grond en ziet haar nog niet. Maar hij ruikt haar wel! Terwijl we het slachtoffer naderen, lost Bowie af en toe een klein blafje. Zijn manier om aan te geven dat hij iets op het spoor is. Niet veel later springt Bowie luid blaffend op zijn achterste poten tegen de palletten – gevonden!

En dan is het aan mij. Nu er een nieuw gezicht (en dus nieuwe geur) aanwezig is op de training, wil Muys daar gretig gebruik van maken. Ik word verstopt in een oude schuur op het terrein naast de loods. Achter een hoop achtergelaten balen stro hurk ik neer. De speurhonden zullen een voor een op zoek moeten gaan naar een voor hen onbekende geur van een levend slachtoffer. Ik neem snel een selfie voor Silke en wacht vol spanning op mijn eerste vondst.

Om de beurt mogen de speurhonden mij komen zoeken. Omdat ik geen bekende geur ben, is het voor de baasjes spannend afwachten: gaat mijn hond het slachtoffer vinden? En ja hoor: de ene hond na de andere springt over de balen stro heen, kijkt mij recht in de ogen en begint luid te blaffen.

Voor mij is deze training een unieke ervaring, maar terwijl ik verschoolen zit in het stro besef ik dat het voor de leden van Dogs On Search vzw om veel meer gaat dan verstoppertje spelen met hun hond: zij moeten om de twee weken intensief oefenen in hun vrije tijd om er ooit iemand mee te kunnen helpen. Hebben ze ooit al iemand gevonden tijdens een echte speuractie? Muys en Meeuws knikken bevestigend: in de zomer van 2020 werden ze gevraagd om mee te werken aan een grote zoekactie in het Leuvense. Daar was een oudere persoon verdwenen uit een woonzorgcentrum. Samen met enkele andere speurhondenorganisaties kamden ze – met toestemming van de politie en de cel vermiste personen – een immens zoekgebied uit, verdeeld in verschillende secties. In hun sectie vond een van de honden de jas van de vermiste persoon. De zoekactie werd gepauzeerd en de politie werd erbij gehaald. Samen met hun speurhond keerden ze terug naar de vindplaats, en niet veel later vonden ze het lichaam van de vermiste man. De vondst heeft een diepe indruk nagelaten op de groep: ‘Enerzijds ben je euforisch, al het harde werk wordt beloond! Anderzijds besef je onmiddellijk wat de gevolgen zijn voor de familie van de overleden man. Zij blijven hopen op goed nieuws, en die hoop wordt door zo’n vondst dan in een ruk weggenomen. Ook voor de leden van Dogs On Search vzw was dit een eyeopener: mogen deelnemen aan een echte zoekactie is de kers op de taart na jarenlange training, maar de psychologische gevolgen ervan mag je niet onderschatten. Je werkt met échte slachtoffers, en je bent voor de nabestaanden vaak de laatste strohalm in hun zoektocht naar wat er gebeurd is met hun vriend of familielid.’ De nazorg bij een vondst is dus erg belangrijk: Meeuws heeft alle betrokken leden diezelfde avond opgebeld, en is dat blijven doen zolang dat nodig was voor hen.

De training loopt op zijn einde. Na nog een korte blafoefening is het tijd om af te sluiten. Muys neemt opnieuw het woord en bedankt iedereen – baasjes en honden – voor hun inzet vandaag. Ik neem afscheid van de groep en vraag wat wij voor hen kunnen betekenen. ‘Leden hebben we genoeg,’ zegt Meeuws, ‘maar geïnteresseerden kunnen zich altijd op de wachtlijst zetten. Waar we wel nood aan hebben, zijn trainingslocaties. Mensen met grote terreinen of bedrijven in West- en Oost-Vlaanderen die hiervoor openstaan, mogen ons altijd contacteren. Ah ja, en verse placentas, die zijn ook altijd welkom.’ Genoteerd!

Wie Dogs On Search vzw wil helpen, kan hen bereiken via dos.vzw@gmail.com of de Facebook- en Instagrampagina Dogs On Search.

PETER BERX OVER FORENSISCHE ENTOMOLOGIE

BINNEN HET UUR KUNNEN ER AL AASVLIEGEN OP EEN LIJK ZITTEN

Herinner je je nog de vriendenboekjes die je vroeger invulde? Weet je nog wat je schreef bij de vraag wat je lievelingsdier is? Een gokje: het was vast geen insect. De beestjes dragen de stereotypen eng en vies te zijn, maar in dit hoofdstuk bewijzen we dat insecten enorm boeiend zijn én mee moordzaken kunnen oplossen. Wij zien het een schattig konijntje nog niet snel doen.

Susan Haines Johnson geniet van een welverdiende vakantie in de Schotse stad Moffat. Op 29 september 1935 beslist de jonge vrouw om een wandeling te maken – hoe kan je ook anders als je in Schotland bent – en ze trekt naar The Devil's Beef Tub. Dat is volgens Wikipedia een diepe, 'DRAMATISCHE' holte van 150 meter in de heuvels ten noorden van Moffat. Eenmaal daar moet Susan om haar wandeling verder te zetten de Devil's Bridge over, maar dan trekt iets anders dramatisch haar aandacht: Susan gluurt over de rand van de brug en ziet hoe er een pakketje op de oever van de beek ligt, waaruit... een arm steekt. Of Susan bij dat aanzicht haar kalmte wist te bewaren of als een gek naar de politie rende, weten we niet, maar wat we wel weten is dat de arm der wet (*no pun intended*) niet veel later opduikt en de omgeving en de beek uitkamt. Er worden nog meer pakketjes aangetroffen. In elke bundel die ze bovenhalen, zitten lichaamsdelen die al in een verre staat van ontbinding zijn en vol zitten met maden. Het lijkt wel alsof de menselijke

resten snel snel gewikkeld waren in krantenpapier, vrouwenkledij, lakens en kussenslopen. Een van de hoofden zit zelfs verpakt in een babyromper. Ja, de politie stelt namelijk vast dat er twee lichamen gedumpt zijn, want in totaal zijn er maar liefst zeventig menselijke stukken gevonden. En de pers zou de pers niet zijn als ze niet met een catchy naam voor de lugubere moorden op de proppen komen: *The Jigsaw Murders*, oftewel ‘de puzzelmoorden’. Je hoeft het blijkbaar soms echt niet zo ver te zoeken.

De slachtoffers worden op 1 oktober overgebracht naar het mortuarium van Moffat, waar twee vooraanstaande forensische wetenschappers alles uit de kast halen om de twee lichamen te identificeren. Ze stellen twee belangrijke zaken vast: het gaat om twee vrouwen die verschillen in lengte en leeftijd. Het ene slachtoffer is tussen de 35 en 45 jaar oud, het andere slachtoffer tussen de 18 en 25 jaar. Daarnaast komen ze tot de vaststelling dat diegene die de vrouwen in stukken heeft gesneden over anatomische en zelfs forensische kennis moet beschikken: de dader maakte namelijk gebruik van een chirurgisch mes en verwijderde de ogen, oren, lippen, tanden, het zachte weefsel van de gezichten en de vingertopjes van de vrouwen zodat de identificatie bemoeilijkt zou worden. Ook moedervlekken en littekens had de moordenaar niet over het hoofd gezien, zo zal achteraf blijken.¹²

De autoriteiten staan voor een onmogelijke taak: hoe kunnen ze ooit deze twee vrouwen, die het slachtoffer geworden zijn van een ongeziene moordpartij, gerechtigheid geven als ze hen niet eens kunnen identificeren? Gelukkig zijn er nog enkele andere aanwijzingen, zoals een gezellige bijeenkomst van maden. Om erachter te komen hoelang de slachtoffers al dood waren, worden enkele maden opgestuurd naar de universiteit van Edinburgh, waar entomoloog Alexander Mearns zich over de insecten ontfermt. De maden zijn van aasvliegen, en Alexander schat dat ze tussen de twaalf en veertien dagen oud waren toen de lichamen werden gevonden. Maar wat betekent dat voor het onderzoek en hoe kunnen maden en andere insecten ons iets zeggen over het tijdstip van een overlijden?

Om op die vragen een antwoord te krijgen, spreken we met Peter Berx, die als entomoloog werkt en graag al eens zijn expertise deelt in de podcast *Nerdland*. ‘Binnen het uur kunnen er al aasvliegen op een lijk zitten’, begint Berx. ‘Die beestjes hebben zo’n goed reukvermogen dat ze vanaf een paar kilometer al kunnen ruiken wanneer er iets is doodgegaan. Ze gaan af op de geur van rottigheid, en als die rottigheid vlees is, dan geniet dat de voorkeur.’ Het interview is nog maar net begonnen, en we zijn er al meteen onpasselijk van. *Anyway!* ‘Elk dier heeft zijn voorkeur voor voedsel. Zo zijn er vogels die zaden eten, terwijl andere vogels insecten eten. Bij insecten is dat net hetzelfde: je hebt planteneters, vleeseters en aaseters. Aaseters jagen niet, maar wachten tot er een ander organisme dood is, zodat ze geen energie hoeven te verspillen.’

‘Daarna leggen de aasvliegen – wij kennen ze als de blauwe of groene vleesvliegen die bij ons thuis op bezoek komen – hun eitjes in elke opening die ze kunnen vinden bij lijken en kadavers. Ze doen dat omdat de eitjes niet mogen uitdrogen, en lichaamsopeningen zijn vaak vochtig: de mond, de neus, de oren, wondjes, maar ook de geslachtsorganen en anus dus.’ *GREAT*. Wie voelt de beestjes ondertussen ook kriebelen? ‘De eitjes kunnen afhankelijk van de omgevingstemperatuur binnen de vierentwintig uur al uitkomen’, gaat Berx verder. ‘Hoe hoger de temperatuur, hoe sneller, en hoe lager, hoe trager.’

[*SIDENOTE*: Een larve is de overkoepelende term voor babyinsecten: de larve van de vlinder is een rups, van de meikever een engerling en van de vlieg een made.]

‘Het zijn de maden die uit de eitjes zijn gekomen die zich voeden met het vlees, de vliegen drinken vooral het vocht op, want daar zitten ook voedingsstoffen in. Maden worden dus eigenlijk geboren midden in hun eten. Dat zou in principe hetzelfde zijn wanneer jij als baby in een bak met moedermelk geboren wordt: het enige wat je moet doen, is je mond openen en drinken. En dan moet je dus weten, al